

Jaciment arqueològic Plaça de l'Església

Martorell

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: La Vila

Coordenades:

Latitud: 41.4743
Longitud: 1.92776
UTM Est (X): 410472
UTM Nord (Y): 4591966

Classificació

Número de fitxa: 08114 - 235
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle: XI-XIX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: Destruït
Protecció: Legal
Observacions protecció: BCIL. PGOU Martorell.Text Refós 1991
Número inventari: CCAA 3438
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Pública
Titular: Ajuntament de Martorell. Plaça de la Vila, 46. 08760 Martorell
Fitxes associades:
[Plaça de l'Església](#)
Autoria de la fitxa: Dídac Pàmies Gual. SPAL

Descripció

A tocar de l'església es van documentar dues tombes alt-medievals excavades a l'argila, cobertes amb lloses, una de les quals disposava d'una capçalera antropomorfa i una gran abundor de restes òssies humanes sense connexió anatòmica corresponents a la necròpolis que es va formar al voltant de l'església entre els segles XI al XIX. Al centre de la plaça van aparèixer sitges, dipòsits i estructures retallats al terreny natural de funció indeterminada, una de les quals disposava d'una rampa d'accés. Aquests retalls amiden entre 1,5 m i 3 m de diàmetre i tenen una fondària que oscil·la entre 1 m i 3 m. Van aparèixer colgades de runa i els materials arqueològics associats, permeten datar l'amortització al segle XII. Un dels dipòsits, que va aparèixer tallat per la meitat, presenta uns trets característics ja que estava revestit amb maçoneria de pedra petita lligada amb argamassa de calç i tenia el fons pavimentat amb lloses. Amidava 2 m de diàmetre i es conservava fins a una fondària de 2 m. Al seu interior van aparèixer uns fragments de terra sigillata. Una altra estructura peculiar, també tallada a les argiles tenia la secció troncocònica, amb la boca, delimitada per carreus de pedra, de major diàmetre que la base i el fons pavimentat amb morter. Sota el traçat del carrer Francesc Santacana es va documentar l'enllosat de l'antic camí medieval, fet amb carreus de gres ben escairats, que recolzaven sobre una base de sorra. Amb la construcció de la nova església de Santa Maria, entre els anys 1579 i 1592, es va reordenar la plaça, la qual cosa va comportar el rebaix del nivell de circulació, la mutilació del coronament de moltes de les estructures descrites i la destrucció dels elements que les relacionaven, la qual cosa dificulta la seva interpretació. Només es van trobar restes feaents d'un mur traçat en direcció nord-sud. Tot això ha portat a pensar als investigadors que l'espai de la plaça de l'Església sempre ha estat d'ús públic, de manera que les sitges i les estructures d'emmagatzematge podrien estar relacionades amb la funció de mercat que recullen els documents dels anys 1032 i 1033, que parlen del "Foro Martorellio" situat al costat d'una església sota la advocació de Santa Maria. o d'unes estructures destinades a rebost comunal.

Observacions:

La fitxa s'ha omplert amb les dades de la fitxa B 05 BCIL-06.BARP del Catàleg de Béns Arquitectònics, Històrics i Ambientals de Martorell, redactat pel Servei del Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona.

Història

Entre els anys 1987 i 1990 es va dur a terme l'excavació en extensió del subsòl de la plaça de l'Església com a fase prèvia d'unes obres de remodelació de l'espai. Es va intervenir a tot l'espai de la plaça, a excepció del perímetre, on es van deixar unes zones intactes per tal de permetre el transit de vianants i de vehicles. Els treballs van ser finançats per l'Ajuntament de Martorell i la Generalitat de Catalunya i van ser dirigits per Alfred Mauri amb la col·laboració dels membres del Centre d'Estudis Martorellencs. Els documents més antics que fan referència a la plaça de l'Església daten del 28 de juny de 1032 i del 30 de juliol de 1033 i esmenten l'existència d'una església dedicada a Santa Maria i de un mercat molt proper anomenat "Forum Martorelium". La troballa d'unes tombes medievals molt a prop de la façana de l'església permeten suposar que l'edifici esmentat per les fonts es trobava sota l'església actual o en un lloc molt proper. De la mateixa manera, el tipus d'estructures trobades al subsòl en el decurs d'aquells treballs, bàsicament d'emmagatzematge, permeten relacionar-los amb el "Foro Martorellio" i associar-les a una finalitat comercial.

En 1579 va començar la construcció de l'església actual i les obres van finalitzar en 1592. Aquelles obres van comportar també una remodelació de la plaça, un anivellament del terreny i la destrucció de les estructures associades al mercat medieval.

Bibliografia

PÉREZ FARRIOLS, J., ET ALII. Catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals i disposicions de protecció per al POUM de Martorell. Ajuntament de Martorell i Servei de Patrimoni Arquitectònic Local de la Diputació de Barcelona. 2014.

